

Dobrý deň, ďakujem za pozvánku Romana Vojtechovského, že môžem prednášať. Nepočujúci majú samozrejme nejaké nejasnosti, nepresné informácie, ktoré sa budeme snažiť viac vysvetliť. Samozrejme v stručnosti budeme hovoriť o zástupcoch, nie o nejakej organizácii, pretože to nesúvisí s vládou, ale ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny. Presne to vysvetlím. Zástupcovia sú dvaja, Michal Hefty pod organizáciu Myslím – centrum kultúry Nepočujúcich. Vieme, že máte nepresnú informáciu, myslíte si, že organizácia je zrušená. Nie, nie je to tak, funguje. Jednu časť tvoria dobrovoľníci a druhú časť zamestnanci. Fungovali sme ako chránené pracovisko a dostávali sme dotácie. Situácia je teraz horšia, nefungovali sme, bolo toho viac byrokracie. Samé papierovačky, čo bolo treba doplniť a z toho sme boli znechutení. Avšak, finančných prostriedkov bolo menej, boli sme v mínuse, museli sme chránené pracovisko zrušiť, ale organizácia naďalej funguje. Anna Bartalová tak isto pracuje ako dobrovoľníčka. Veľmi málo organizácií je takých, že zamestnávajú pracovníkov napr. TASPO, väčšina pracuje ako dobrovoľníci.

Aké sú presne naše ciele činnosti vo Výbore Rady vlády SR, Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím? Sú rôzne sekcie pre telesne postihnutých, zrakovu postihnutých, je ich tam oveľa viac, samozrejme. S tým cieľom, aby sme podporili životnú úroveň, teda zvýšili úroveň, aby bola rovnocenná pre nepočujúcich a počujúcich. Snažíme sa ochraňovať osoby so zdravotným postihnutím, aby sa zvyšovala ich úroveň. Asi v roku 2011 bolo prihlásených 17 organizácií, prebehli voľby. Voľby som vyhral ja s pani Bartalovou a vykonávame ako zástupcovia, Ďalšie voľby by mali byť za 5 rokov, ale nevieme kedy. Ministerstvo musí oznámiť. Bližšie informácie sú na webovej stránke. Dajte si to do vyhľadávачa Google: ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny, presmeruje sa na webovú stránku, stačí aj ministerstvo práce a tam sa vám zobrazí jeho stránka. Nájdete tam Spoločný sekretariát výborov a tam je podstránka Výbor pre osoby so zdravotným postihnutím, výbor pre seniorov... A keď si kliknete na výbor pre osoby so zdravotným postihnutím, nájdete tam podrobnosti. Informácie sú rozdelené podľa článkov, vybral som dôležité články. Vysvetlím vlastne, je to 14 článkov, je ich veľa, odborné zložité veci, vybral som tie najdôležitejšie. Je platný od 27. februára 2012, ja som tam vtedy nebol ako zástupca. Snažili sa, aby tie práva boli akceptovateľné. Bývajú veľké zasadnutia - 2 - 3x ročne, to je málo. Vtedy bývalo viackrát, niekedy je taká situácia, že je ich veľmi málo. Teraz sa chcem snažiť vysvetliť: výbor, poradný orgán. Nemôžeme na silu žiadať určité veci, ale druhá strana ich berie ako naše odporúčanie, dlhšie to trvá. A nemáme právo priamo predkladať návrhy, samozrejme, snažíme sa cez komisiu, aby to predložila, tá má takú možnosť.

4 roky a sme radi, že to takto funguje. Niektorí majú informácie, že funkcia zástupcu je platená funkcia. Nie, je to pravda, nemáme za to žiadnu odmenu, žiadny honorár bez nároku na honorár. Skutočne vykonávame dobrovoľne, žiadnu odmenu sme nikdy nedostali. Je to aj v článku uvedené, že skutočne ani jednému členovi výboru nebola priznaná alebo udelená odmena. I keď je dané, že by mohla byť táto odmena daná. Fungujú vo výbore pracovné skupiny, ktoré riešia problémy špeciálne, napr. skryté titulky, vzdelávanie tlmočníkov, tieto skupiny sú zodpovedné, riešia tieto problémy, je za ne zodpovedná pani ... a komunikujeme s pracovnými skupinami a riešime problémy.

Výbor vlastne na zasadnutí je zvolávaný 2-3x do roka. Opakujem, je to veľmi málo. Teraz chcem zopakovať. Môžeme podávať vlastne len nejaké odporúčacie správy alebo proste uznesenia z výboru predkladať len ako odporúčanie. A zo zasadnutia výboru je záznam i zápisnica, všetky názory, ktoré sa tam odprezentujú, sú dostupné na webovej stránke. Keď sa zúčastníme na rokovaní a máme tam zástupcu, keď tlmočník rozpráva, nemáme možnosť zapisovať. Sme závislí na očný kontakt a som rád, že i nám prišla technológia prepis. Je to oveľa lepšie, i keď je to len začiatok, aby pre nás tato služba

bola. Ministerstvo z nás nebude mať radosť, bude finančne náročné. Žiadali sme 2 tlmočníkov. Niekedy to trvá 3 hodiny a ten tlmočník je vyčerpaný, je nutné, aby sa vystriedali. Tiež potrebujeme 2 prepisovateľov. Podarilo sa nám zohnať 2 tlmočníkov a prepisovateľov. Sekretár zapíše záznam, trvá to 1 - 2 mesiace, keď sa to zverejní na webovej stránke. Tu som spomenul, že tu sú zápisy. V nich sú komentáre, ktoré som navrhoval a čo sme odporúčali. Napr. 20. októbra, o čom sme rokovali, sú v nich uvedené a máte možnosť sa na to pozrieť. Niekedy predtým ako nastali voľby komisára, ten pán tiež mal záujem kandidovať. A povedal mi, že chcel so mnou spolupracovať. Žiaľ, nepoznal som ho, ale poznal ma kvôli mojim odporúčaniam v zápisoch.

Odmeny žiadne, máme zabezpečených tlmočníkov, ale v pracovnej skupine tlmočníkov si platíme z vlastného vrečka, aj náklady na cestovné. Tieto peniaze sa nám vôbec nevracajú. Teraz máme 17 organizácií, posielame informácie, niekedy príde odpoveď, niekedy nie. Materiály neprichádzajú 2 mesiace dopredu. Ja nie som odborník v právnej oblasti. Keby som bol, mohol by som to spísať na poslednú chvíľu. Snažím sa to do toho textu dostať. Keď prídem do výboru, niektoré veci sú nejasné. A začínam do toho vidieť, je mi to zrozumiteľnejšie, napr. vzdelávanie tlmočníkov, ale niekedy sa musím spýtať právnikov. Máme rôzne diery v legislatíve, takže tie informácie sú niekedy nejasné. Tak isto v časovej tiesni je veľmi ťažké, potrebujeme viac časového priestoru. V poslednom čase by som chcel podporiť komunikáciu s organizáciami. Nespolupracujú a nepripomienkujú. Máme skupinu nepočujúcich, osôb s kochleárnym implantátom, ohluchnutých. Bolo by potrebné, aby sme našli nejaký kompromis, aby sme urobili kroky vpred. Z tých organizácií môžem zhodnotiť, že 3 sú aktívne. Moje informácie sú už na konci, je tu priestor na otázky.

Dobre, aspoň budeme mať viac času na otázky, super. Takže kto má otázky, pripravte sa tu na prvého do radu. Dúfam, že sa nebojíte. Takže nech sa páči, prvá otázka.

Chcel by som sa spýtať. Máte webovú stránku, kde si môžem pozrieť všetky informácie, ktoré predkladáte, odporúčate. S tými problémami, s ktorými ste sa stretli, ste riešili. Ale chcem sa spýtať, na ministerstve, čo máte webovú stránku, ja by som tiež potreboval, aby bolo aj na tej webovej stránke komisárky tiež nejaké informácie v posunkovom jazyku. Potom by sme to mohli zdieľať na FB a nepočujúci by mali informácie a bola by lepšia podpora z našej strany.

Ďakujem za pripomienku. Mám novú informáciu. Mali sme medzi sebou nejaké nejasnosti v rámci komunikácie. Ja som sa trochu na základe toho odmlčal, lebo som sa snažil tie informácie vám dávať, ale teraz sa snažím byť viac pozitívny, pretože to bývalé obdobie bolo také chaotické a plné negatívnych emócií. Takže sa budem snažiť dávať vám tie informácie, ale nie je kam umiestniť to video, rozmýšľam, či ho dať na FB alebo na webovú stránku, treba sa dohodnúť, kam ho dáme. Možno sa to dalo dať na webovú stránku JC bloger, ale táto stránka teraz stojí, ale dúfam, že nájdeme cestu do budúcnosti.

Chcela by som sa spýtať. Ak je niekto nepočujúci od malička a vie perfektne posunkovať, tak treba si držať tú formu a treba podporovať posunkový jazyk a našu komunitu, pretože ja keď som bola malá, moji rodičia počujúci so mnou komunikovali v hovorovej reči, cítili, že im nerozumiem a teraz keď som staršia, resp. od 18 rokov, keď som si našla priateľa, čo bola tiež ťažká cesta, lebo som nevedela, či si budeme rozumieť, mala som ťažké detstvo ako z hororu, určite by ste niektorí nevydržali a zutekali. Hľadala som možnosti, informácie a potom keď som sa zoznámila s terajším manželom, som mu

vďačná za to, za všetko, pretože už teraz sa cítim dobre, môžeme komunikovať posunkovým jazykom a musíme podporiť túto činnosť.

Presne tak. Viem, takisto som od detstva chodil do školy pre nedoslýchavých a nevedel som dobre posunkový jazyk. Keďže tam bol kedysi za komunizmu zakázané používať posunkový jazyk, vďaka tej komunite nepočujúci som sa s nimi začal stretávať aj na výške, skutočne sa to zmenilo. Pred 15 rokmi som neovládal posunkový jazyk. Ďalšia vec, dôležité je veľmi sa teším tomu, že ak sú tu aj počujúci aj nepočujúci, ja naozaj dokážem napr. prednášať aj hovorenou rečou, ale pre mňa je dôležité použiť posunkový jazyk, som naň hrdý a chcem ukázať právo nepočujúcich, že máte svoj posunkový jazyk.

Som naozaj vzrušená z toho, čo ste dokázali. Ako ste sa dokázali vyrovnáť s tým problémom, ktorý vás v živote stretol, akí ste neuveriteľní bojovníci. Veľmi rada budem podporovať naozaj to, aby sa informácie aj z konferencií aj zo zasadnutia výboru prepisovali takouto formou. Bola som koncom mája na konferencii európskeho fóra pre ľudí so zdravotným postihnutím v Dubline. Celé dva dni boli zabezpečené takýmto prepisom. Priznám sa, myslela som, že je to bežné na každej konferencii a bola som prekvapená, ako som bola v zasadnutí výboru pre ľudí so zdravotným postihnutím, že takýto prepis tam neexistoval. O tom výbore hovoril aj pán Hefty, tam som sa stretla aj s Aničkou Bartalovou. Takže podporujem túto filozofiu a budem komunikovať aj s pánom ministrom v tomto smere.

Ešte posledná pripomienka.

Chcem v súvislosti na pani Stavrovskú, tento prepis je veľmi dôležitý a bolo by dobré, ak by to ministerstvo zabezpečilo bez ohľadu na peniaze. Prečo vy ako zástupcovia skupiny so zdravotným postihnutím si platíte tlmočenie z vlastného vrečka? Bolo by dobré, aby sa to riešilo. Je to porušenie ďalšieho nášho práva.

Súhlasím.

Chcel som vás oboznámiť: Naposledy, keď som bol na pracovnej skupine, venovali sme sa vzdelávaniu tlmočníkov. Vďaka Romanovi Vojtechovskému sme sa dohodli na prepise, že budeme potrebovať. Bolo nám odpovedané, že nič s tým nechcú mať spoločné, odvolávali sa na zákon, že nie je umožnené poskytnúť finančnú odmenu. Dúfam, že do budúcnosti sa nám podarí presadiť toto právo a budeme ho využívať.

Preto chcem pridať ešte komentár. Súhlasím s p. Cehlárikom aj s p. Bartalovou aj s p. Heftym aj s mojou kolegyňou p. Holenovou. Iste viete, že na VŠ nepočujúci majú právo na tlmočníka alebo prepisovateľa. Nedokážu si sami zapisovať poznámky, lebo musia pozerať na tlmočníka alebo prepisovateľa. VŠ zabezpečuje aj zapisovateľa, ak by nepočujúcemu niečo ušlo, má možnosť si to v rámci zápisu pozrieť. Za toto treba bojovať a držím palce. Poobede sa o tom bude hovoriť viac.

Potrebovala by som ja tiež oveľa viac prepisu, pretože keď je tlmočník, tak tlmočník tlmočí špecifické posunky, ktorým nerozumiem. Takže budem robiť všetko preto, aby sme vybojovali prepis.

Chcem poďakovať pani Bartalovej, lebo viem, že p. Bartalová bola od detstva počujúca a snaží sa učiť posunkový jazyk, bojuje, odzerá. Typický nepočujúci, ktorý používa

špecifický jazyk, je to problém pre ňu, aby to bolo zrozumiteľné. Naozaj ju obdivujem a ďakujem jej.

Máte ešte niekto nejaké otázky?

Ďakujem vám veľmi pekne za prednášku, opäť vieme viac informácií.

Ak by ste ešte niečo chceli vedieť, kľudne sa na nás obráťte, ak máte kritiku alebo informácie. Ak by som vás odmietol, kľudne to zverejníte, ale ak nemáte tie informácie, budem rád, ak sa na nás obrátite. Dúfam, že sa nebojíte.

